

OBČANÉ PROTI ZÁVISLOSTEM o.s.

Adresováno:

Kancelář veřejného ochránce práv

Údolní 39

602 00 Brno

Doporučeně

Věc: **Podnět**

Vážený pane Ombudsmane,

naše nestátní nezisková organizace OBČANÉ PROTI ZÁVISLOSTEM o.s., IČO: 22726357, se sídlem Vsetín, Okružní 454, PSČ 755 01 sdružuje ve své členské základně také občany postižené diagnózou F63.0 Patologické hráčství.

V souvislosti s naší hlavní činností v tématech prosazování zákonnosti v povolovacím procesu sázkových her a loterií a prevence Patologického hráčství jsme narazili, dle našeho názoru, na závažné porušování zákona č. 202/1990 Sb., o loteriích a jiných podobných hrách, v platném znění (dále jen Loterijní zákon), resp. jeho interpretaci a aplikaci v rozporu se záměrem zákonodárce, s právem a principy demokratického právního státu, které šetří základních práv a svobod.

Subjektem, který dle našeho názoru tuto situaci způsobuje je **Ministerstvo financí – Státní dozor nad sázkovými hrami a loteriemi**, Letenská 15, poštovní příhrádka 77, 118 10 Praha 1 – Malá Strana, telefon 257 041 111, zastoupené ředitelem odboru Ing. Karlem Koryntou.

K podstatě věci; V ustanovení § 2 odstavec 1 Loterijního zákona jsou taxativně vyjmenovány sázkové hry a loterie. V písmenu e) citovaného paragrafu jsou pak definovány, citují: „*sázkové hry provozované pomocí elektronicky nebo elektronickomechanicky řízených výherních hracích přístrojů nebo podobných zařízení (dále jen "výherní hrací přístroje")*“, konec citátu. Podmínky provozování těchto výherních hracích přístrojů pak stanovuje Část druhá Loterijního zákona.

V roce 1998 byl Loterijní zákon novelizován a v zákoně přibylo zmocňovací ustanovení - § 50 odstavec 3 Loterijního zákona, kterým, citují: „*Ministerstvo může povolovat i loterie a jiné podobné hry, které nejsou v zákoně v části první až čtvrté upraveny, s tím, že v povolení budou všechny podmínky provozování podrobně stanoveny. Použije přitom přiměřeně ustanovení části první až čtvrté zákona.*“, konec citátu.

Od roku 1998 začalo povolovat Ministerstvo financí:

- a) tzv. centrální loterijní systémy s interaktivními videoloterijními terminály (dále jen CLS s IVT),
- b) elektromechanické rulety,
- c) elektromechanické kostky,
- d) a od roku 2010 také tzv. vícemístné herní zařízení nebo též lokální loterijní systémy,

o kterých tvrdí, že se jedná o jiné sázkové hry a loterie podle § 50 odstavec 3 Loterijního zákona. Tyto sázkové hry výlučně povoluje Ministerstvo financí a jejich provoz kontroluje prostřednictvím Finančních úřadů. Příjemcem odvodu částí výtěžků na veřejně prospěšné účely však není Ministerstvo financí, ale v mnoha prokázaných případech tyto prostředky končí v nadacích, nadačních fondech a neziskových organizacích, zřizovaných přímo provozovateli těchto sázkových her. Příkladem je společnost SYNOT a.s. a jejich Nadace Děti-kultura-sport. Jedná se o miliardové částky.

Výherní hrací přístroje povolované podle Části druhé Loterijního zákona (§ 17 a následující), jsou ve výhradní gesci územní samosprávy (obce a kraje), která je povoluje, kontroluje a je příjemcem části správních poplatků, místních poplatků a odvodu části výtěžků na veřejně prospěšné účely.

A. Podstatou problému je skutečnost, že zejména CLS s IVT a vícemístné herní zařízení jsou z uživatelského hlediska naprosto identické sázkové hry jako výherní hrací přístroje. Jedná se o nábytkové kabinety s obrazovkou, na které probíhá samotná sázková hra, s ovládacími tlačítky, s akceptorem mincí a bankovek a se zařízením na vyplácení výher. Samotné hry (grafická část a ovládání hry uživatelem), provozované prostřednictvím těchto zařízení, jsou mnohdy úplně totožné či zcela zaměnitelné s hrou na výherních hracích přístrojích. Tedy jedná se, dle našeho názoru ne o dvě různé sázkové hry, ale jen o jedinou skupinu výherních hracích přístrojů podle § 2 odstavec 1 písmeno e) Loterijního zákona.

Ministerstvo financí dle našeho názoru protiprávně zařadilo výše specifikované sázkové hry a) až d) do skupiny tzv. jiných sázkových her pod § 50 odstavec 3 Loterijního zákona.

OBČANÉ PROTI ZÁVISLOSTEM o.s.

Jedním z rozdílů mezi výherními hracími přístroji v gesci územní samosprávy a tzv. jinými sázkovými hrami v gesci Ministerstva financí je výše nejvyšší vsazené částky na jednu hru a výše nejvyšší výhry z jedné hry. V tomto parametru však mělo, dle našeho názoru, postupovat Ministerstvo dle zmocňovacího ustanovení v § 50 odstavec 1 Loterijního zákona, tedy, citují: „*Ministerstvo může právním předpisem zvýšit nejvyšší vsazenou částku na jednu hru a nejvyšší výhru v jedné hře podle § 17 odst. 4, nejvyšší hodinovou prohru podle § 17 odst. 6 a upravit náležitosti známky uvedené v § 18 odst. 6.*“, konec citátu.

Jiným rozdílem je odlišný přenos dat při generování náhody. Tento technický parametr je však zejména v případě CLS s IVT značným rizikem pro řízenou, ale také náhodnou manipulaci s výherním podílem jednotlivých kabinetů, umístěných v hernách na různých místech ČR. Tedy může velmi často docházet ke statusu, že sázková hra nezaručuje všem účastníkům hry rovné podmínky včetně možnosti výhry, jak to ukládá § 1 odstavec 5 Loterijního zákona. V takovém případě Loterijní zákon sázkovou hru za těchto podmínek přímo zakazuje.

U elektromechanických rulet a elektronických kostek se pak jedná o výherní hrací přístroje, specifikované podle § 17 odstavec 1 Loterijního zákona, citují: „*Výherním hracím přístrojem se rozumí kompaktní, funkčně nedělitelné a programově řízené technické zařízení s ovládáním určeným pouze pro jednoho hráče. U výherního hracího přístroje s programovým vybavením umožňujícím současnou hru na více hracích místech více hráčům, je každé takové hrací místo rovněž považováno za samostatný výherní hrací přístroj. Tato skutečnost musí být uvedena v osvědčení o provozuschopnosti vydaném podle § 19 odst. 2 písm. c) jakož i ve výpisu z tohoto osvědčení*“, konec citátu. Tedy rovněž jde stále o sázkové hry specifikované v § 2 odstavec 1 písmeno e) a dále Části druhé Loterijního zákona.

Zřejmě vlivem lobby došlo ze strany Ministerstva financí k aplikaci a interpretaci Loterijního zákona, které nejsou v souladu se záměrem zákonodárce, neodpovídají principům demokratického právního státu a dobré správy a nechrání základní práva a svobody.

Zjevně totožné sázkové hry, definované § 2 odstavec 1 písmeno e) a Částí druhou Loterijního zákona jsou povolovány v různých režimech Loterijního zákona, na což již dlouho poukazují zejména obce.

B. Dalším významným porušováním Loterijního zákona je ignorování § 50 odstavec 3 Loterijního zákona in fine, tedy že Ministerstvo financí při podrobném stanovení podmínek provozování tzv. jiných sázkových her přiměřeně nepoužívá ustanovení části první až čtvrté Loterijního zákona.

V hernách a pohostinských provozovnách po celé ČR často stojí vedle sebe kabinety výherních hracích přístrojů a CLS s IVT, také elektromechanické rulety a kostky, vícemístné herní zařízení, resp. lokální loterijní systémy.

U výherních hracích přístrojů mají obce a města ČR možnost regulace výherních hracích přístrojů formou obecně závazných vyhlášek v samostatné působnosti, a to podle § 17 odstavec 11 a § 50 odstavec 4 Loterijního zákona.

Při stanovení podmínek provozování tzv. jiných sázkových her (zjevně stejného typu jako výherní hrací přístroje), povolovaných Ministerstvem financí ČR, se nepřihlíží k žádným omezením (viz obecně závazné vyhlášky), i když zmocňovací ustanovení § 50 odstavec 3 Loterijního zákona *in fine* toto Ministerstvu financí ukládá.

V praxi to znamená, že výherní hrací přístroj musí být umístěn tak, aby neumožňoval hru osobám mladším 18 let (§ 17 odstavec 2 Loterijního zákona), mohou být umístěny jen v taxativně vyjmenovaných provozovnách se zvláštním režimem a nepřetržitým dohledem (§ 17 odstavec 8 až 10 Loterijního zákona), provozování výherních hracích přístrojů nesmí být povoleno ve školách, školských zařízeních, zařízeních sociální a zdravotní péče, v budovách státních orgánů a církví, jakož i v sousedství těchto budov (§ 17 odstavec 11 Loterijního zákona).

Poznámka: výklad – judikát Nejvyššího správního soudu č.j. 9 Afs 79/2008-101 ze dne 23.4.2009

Praxe povolovacího procesu a stálého umístění naprosto shodných sázkových her, ale povolovaných podle § 50 odstavec 3 Loterijního zákona, ukazuje, že tyto přístroje jsou povolovány všude, tedy i do míst, kde podle § 17 odstavec 11 Loterijního zákona (Část druhá) provozování výherních hracích přístrojů nesmí být povoleno.

S výše uvedenými argumenty se ztotožňuje řada měst a obcí ČR.

Žádáme na základě výše uvedeného, aby veřejný ochránce práv v rámci svých zákonných pravomocí napravil výše uvedený, dle našeho názoru protiprávní stav do souladu se zákonem, tedy aby Ministerstvo financí dále nepovolovalo sázkové hry:

- a) tzv. centrální loterijní systémy s interaktivními videoloterijními terminály (dále jen CLS s IVT),
- b) elektromechanické rulety,
- c) elektromechanické kostky,
- d) tzv. vícemístné herní zařízení nebo též lokální loterijní systémy,

OBČANÉ PROTI ZÁVISLOSTEM o.s.

v jiném režimu, než podle § 2 odstavec 1 písmeno e), Části druhé a zmocňovacího ustanovení § 50 odstavec 1 Loterijního zákona, jelikož se nejedná o jiné sázkové hry a loterie, ale jen o varianty výherních hracích přístrojů.

A dále aby Ministerstvo financí při stanovení podrobných podmínek tzv. jiných sázkových her podle § 50 odstavec 3 Loterijního zákona přihlíželo přiměřeně k ustanovení Části první až čtvrté Loterijního zákona a zejména nepovolovalo tyto sázkové hry v místech, kde podle Části druhé, § 17 odstavec 11 Loterijního zákona provozování výherních hracích přístrojů nesmí být povoleno.

V souladu se zákonem č. 349/1999 Sb., o veřejném ochránci práv, žádáme, aby ombudsman využil všechny nástroje ke zjištění a nápravě tohoto dlouholetého protiprávního stavu, jelikož je, dle našeho názoru, v rozporu s právem, principy demokratického právního státu a dobré správy. Současný stav nechrání základní práva a svobody občanů České republiky v souladu s Listinou základních práva a svobod, článek 4 odstavec 3, odstavec 4.

Žádáme výslovně, aby veřejný ochránce práv nás informoval o výsledku šetření a přijatých opatření.

Ve Vsetíně, dne 20.4.2010

PhDr. Petr Vejrosta, Michal Kocourek a Petr Verosta

výkonný výbor

OBČANÉ PROTI ZÁVISLOSTEM o.s.

registrace u MV ČR, č.j. VS/1-1/72 591/08-R

IČO: 22726357

Vsetín, Okružní 454, PSČ 755 01

Přílohy:

- 1) Dopis MF-Státní dozor nad sázkovými hrami a loteriemi, č.j. 34/34429/2010 ze dne 1.4.2010 – Stanovisko k sázkovým zařízením, povolovaným do provozu podle ust. § 50 odst. 3 loterijního zákona
- 2) Novinový článek Moderní obec, březnové vydání – Hazard se utrl z řetězu, zjedná nápravu nový zákon? (rozhovor s náměstkem ministra financí Ing. Tomášem Zídkem)

Odkazy:

Fotografie VHP: <http://www.kajot.cz/cz/kabinety.htm>

Fotografie CLS s IVT: http://www.kajot.cz/cz/kabinet_vlt.htm

Fotografie vícemístného herního zařízení: <http://www.kajot.cz/cz/multiplexx.htm>

Fotografie elektromechanické rulety: <http://synotlotto.synotloterie.cz/rulety>

Fotografie elektromechanických kostek: <http://synotlotto.synotloterie.cz/kostky>

Odkaz na Judikát Nejvyššího správního soudu č.j. 9 Afs 79/2008-101 ze dne 23.4.2009:

<http://www.nssoud.cz/main.aspx?cls=anonymZneni&id=19740&mark=>